آرمان ملی
armanmeli.ir
سال هشتم
شماره ۲۵۲۱
دوشنبه
۱۸ • ۰۸ • ۱۴۰۵
۲۹ جمادی‌الاول ۱۴۴۸ / ۰۹ نوامبر ۲۰۲۶

ذره بین

کالابرگ در سه راهی قانون، منابع و معیشت مردم

طرح کالابرگ الکترونیکی که با هدف حمایت از قدرت خرید خانوارها و جبران بخشی از آثار افزایش قیمت کالاهای اساسی به اجرا درآمده، این روزها با چند پرسش اساسی درباره نحوه ادامه اجرا مواجه است؛ از یک سو دولت در پی بازنگری در شیوه شناسایی مشمولان و هدفمندتر کردن حمایت‌هاست و از سوی دیگر، اظهارات مسئولان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی درباره احتمال حذف برخی خانوارها، مخالفت کمیسیون اجتماعی مجلس با این اقدام و ورود دیوان محاسبات به بررسی مبانی قانونی آن، ضرورت روشن شدن ابعاد مختلف این سیاست حمایتی را افزایش داده است. ایسنا نوشت؛ در این میان، آنچه اهمیت دارد، صرفاً تعیین تعداد مشمولان یا نحوه توزیع اعتبار نیست، بلکه چگونگی اجرای قانونی طرح، تأمین منابع مورد نیاز و اطمینان از آن است که حمایت پیش‌بینی‌شده در نهایت بتواند به حفظ قدرت خرید مردم کمک کند. موضوع تغییر در فهرست دریافت‌کنندگان کالابرگ پس از طرح احتمال حذف برخی خانوارها از سوی مسئولان وزارت رفاه مورد توجه قرار گرفت. در همین چارچوب، بحث استفاده از معیارهای اقتصادی جدید برای شناسایی خانوارها و تفکیک گروه‌های مختلف درآمدی مطرح شد؛ موضوعی که با واکنش‌های متفاوتی از سوی مسئولان و نمایندگان مجلس همراه بود. در ادامه، فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت، در واکنش به انتشار اخباری درباره حذف چندده میلیون نفر از مشمولان کالابرگ، این موضوع را رد کرد و تأکید داشت که چنین ارقامی صحت ندارد. وی همچنین از افزایش ۵۰ درصدی اعتبار کالابرگ برای بیش از ۳۰ میلیون نفر خبر داد و هدف از اصلاحات مورد نظر دولت را حمایت بیشتر از اقشار آسیب‌پذیر عنوان کرد. مهاجرانی همچنین با اشاره به اینکه اصلاح نظام حمایتی در دستور کار دولت قرار دارد، از بررسی شاخص‌هایی متناسب با وضعیت اقتصادی خانوارها خبر داد.

پرهیز از خطا

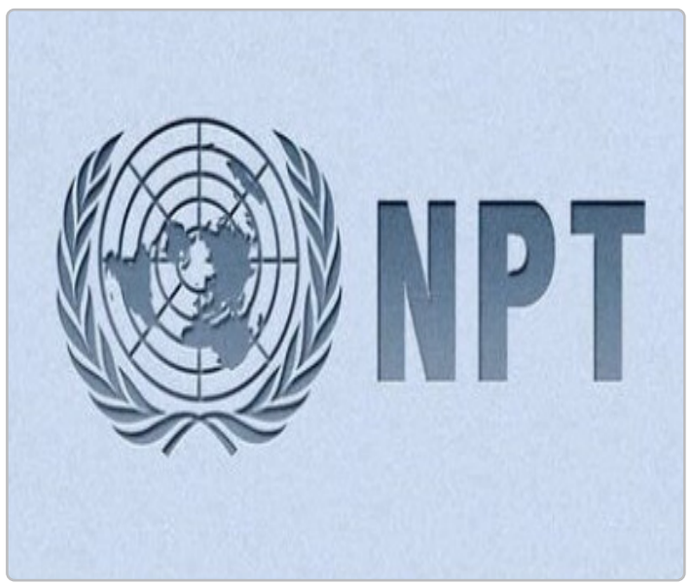
یکی از موضوعات مطرح‌شده از سوی مسئولان وزارت رفاه، استفاده از شاخص‌هایی مانند درآمد، تراکنش‌های بانکی، میزان خرید، مالکیت خودرو و املاک برای ارزیابی وضعیت اقتصادی خانوارهاست. در نگاه نخست، استفاده از داده‌های اقتصادی و تجمیع اطلاعات دستگاه‌های مختلف می‌تواند به شناسایی دقیق‌تر وضعیت مالی خانوارها و جلوگیری از تخصیص غیرهدفمند منابع کمک کند. به‌ویژه در شرایطی که منابع عمومی با محدودیت‌هایی مواجه است، طبیعی است که دولت به دنبال افزایش کارآمدی سیاست‌های حمایتی و هدایت منابع به سمت گروه‌هایی باشد که نیاز بیشتری به حمایت دارند. با این حال، مسأله مهم آن است که هیچ‌یک از شاخص‌های اقتصادی به‌تنهایی نمی‌تواند تصویر کاملی از وضعیت معیشتی یک خانوار ارائه کند. برای مثال، مالکیت یک خودرو لزوماً به معنای برخورداری از درآمد بالا نیست و ممکن است خودروی مورد استفاده یک خانواده، وسیله اصلی اشتغال و تأمین درآمد آن باشد. همچنین گردش مالی حساب بانکی همیشه معادل درآمد قابل مصرف خانوار نیست و ممکن است ناشی از فعالیت‌های شغلی، جابه‌جایی وجوه یا تراکنش‌های مرتبط با سایر اعضای خانواده باشد. از این رو، چنانچه دولت قصد دارد از این شاخص‌ها برای بازنگری در فهرست مشمولان استفاده کند، لازم است مجموعه‌ای از اطلاعات اقتصادی و اجتماعی به‌صورت هم‌زمان مورد بررسی قرار گیرد و امکان ارائه توضیح و اصلاح اطلاعات برای خانوارها نیز فراهم باشد. در واقع، هدفمند کردن حمایت‌ها زمانی به نتیجه مطلوب می‌رسد که خطای شناسایی به حداقل برسد و خانوارهایی که واقعاً به حمایت نیاز دارند، به دلیل نقص اطلاعات یا ارزیابی نادرست از دریافت آن محروم نشوند.

ورود دیوان محاسبات

در کنار مباحث اجرایی، مهم‌ترین تحول اخیر در موضوع کالابرگ، ورود دیوان محاسبات کشور به بررسی مبانی قانونی حذف برخی خانوارها از این طرح است. دیوان محاسبات اعلام کرده است که بر اساس جدول شماره ۱۴ قانون بودجه سال ۱۴۰۵، مبلغ ۹۹۶ هزار میلیارد تومان به‌صورت مطلق و با عنوان «کالابرگ الکترونیک بابت یکپارچه‌سازی نرخ ارز در سال ۱۴۰۴» برای اجرای این طرح پیش‌بینی شده است. بر اساس اعلام این نهاد نظارتی، قانون‌گذار در احکام بودجه سنواتی، حکمی مبنی بر آزمون وسع یا حذف مشمولان از این طرح مقرر نکرده است. همچنین آیین‌نامه‌های اجرایی مواد ۲۸ و ۷۳ قانون برنامه هفتم پیشرفت که ناظر بر آزمون وسع هستند، صرفاً به موضوعات بیمه‌ای اختصاص دارند. دیوان محاسبات بر همین اساس، حذف بخشی از مشمولان صرفاً با تشخیص وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و بر مبنای شاخص‌های اعلام‌شده را فاقد مجوز قانونی ارزیابی کرده و اعلام کرده است که حسب مشروح مذاکرات و اظهارات مسئولان ذی‌ربط، اعتبار ۹۹۶ هزار میلیارد تومانی برای برخورداری تمام ایرانیان در سال جاری پیش‌بینی شده است.

«آرمان ملی» رویکرد تندروها به موضوع خروج از NPT را بررسی می‌کند

بهارستان و چالش هسته‌ای

آرمان ملی- حمید شجاعی: شرایط خاص کشور باعث شده تا برخی افراد و جریانات به دنبال نسخه‌هایی بروند که نه تنها مرهمی برای دردهای کشور نیست، بلکه می‌تواند شرایط را به مراتب سخت‌تر و بغرنج‌تر کند. آنچه مسلم است امروز کشور به درایت، عقلانیت و پرهیز از تصمیمات هیجانی و تند نیاز دارد. روندی که ارکان حاکمیت به درستی آن را پی گرفته‌اند و پیش می‌روند. با این حال شاهدیم که برخی جریانات خاص در جایگاه‌های مختلف از تریبون‌های شبانه گرفته تا مجلس و برخی رسانه‌ها رویه‌ای را پیش گرفته‌اند که کشور را بیش از پیش دچار هزینه کند. یکی از این دست رویه‌ها و اقدامات طرح موضوع خروج از NPT است که بارها نیز در باب آن صحبت شده است. آنها که بر طبل خروج از پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای موسوم به «NPT» می‌کوبند معتقدند که خروج از این پیمان می‌تواند توان بازدارندگی ایران را بالاتر ببرد. حال چگونه این اتفاق می‌افتد؟ توضیحی داده نمی‌شود و مشخص نیست! جالب اینکه به رغم این ادعا هنوز هیچ فکت یا سندی در تایید ادعای خود برای افزایش توان بازدارندگی کشور با خروج از NPT ارائه نکرده‌اند و فقط ادعا پشت ادعا که باید از NPT خارج شویم و اینکه ما با ازای آن چه خواهد بود و به چه چیزی می‌رسیم و چه منفعتی تامین خواهد شد، برایشان مهم نیست. هر چند که این جماعت تنها تخریب را بلدند و مهارتی در سازندگی ندارند. واقعیت این است که امروز عده‌ای دانسته یا نادانسته طرحی را پیش می‌برند که مضرات آن چندین مقابل منافع آن است. نکته اینجا است که ایران همواره توانسته بر مبنای عمل به تعهدات خود در پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای غربی‌ها به ویژه آمریکا را محکوم کند و بر همین اساس اجازه ایجاد اجماع جهانی علیه کشورمان را ندهد. چه اینکه کشورهای حامی چون روسیه و چین نیز بر همین مبنا از ایران و اقداماتش حمایت کرده و می‌کنند. حال پرسش اینجا است که چرا باید ایران این برگ برنده را که می‌توان با آن نه تنها از اجماع علیه کشور جلوگیری کرد بلکه طرف‌های دیگر را نیز محکوم نمود دست بردارد و به سمت و سویی برود که نهایتش معلوم نیست و بیش از اینکه منافع کشور را تامین کند به زیان کشور خواهد بود؟

مجلس و شرایط کشور

مدت ۵ ماهه پس از جنگ بارها این پرسش مطرح شده که چرا با وجود آتش‌بس و ثبات و شرایط عادی در کشور مجلس بازگشایی نمی‌شود؟ این پرسش دو دسته از افراد بود، نخست آنهایی که از شرایط و عملکردهای دولت ناراضی و دنبال آن بودند تا با بازگشایی مجلس و نظارت بر دولت شرایط مقداری رو به بهبود گذارد. دسته دوم، اما آن تعداد از نمایندگانی بودند که نه برای حل مشکلات جامعه بلکه برای نطق‌های آتشین پشت تریبون و طرح آن در فضای مجازی بسیار دلتنگ شده بودند. کسانی که معتقد بودند تصمیمات کشور را نباید بدون کسب نظر از آنها اتخاذ کرد. چه بسا اگر مجلس در زمان جنگ یا روزهای ابتدایی پس از آتش‌بس نیز بازگشایی می‌شد اینها به جای اقداماتی در راستای همگرایی با دولت، دنبال استیضاح وزیر خارجه می‌رفتند. اقدامی که همین چندی پیش آن را کلید زدند، اما به جایی نرسید. برخی معتقدند که به خاطر همین دست تصمیمات و اقدامات بود که مجلس بازگشایی نمی‌شد و حتی در ۵ ماهه عدم بازگشایی مجلس شرایط کشور آرام بود و اتفاق خاصی نمی‌افتاد. حال اینکه امروز در بازگشایی مجلس در حالت یک سوم نیز شاهدیم که برخی صحبت خروج از NPT می‌کنند و از ارائه ده طرح برای این امر خبر می‌دهند. کاملا مشخص است که برخی جریانات داخل مجلس می‌خواهند با استفاده از وضعیت کشور و با استفاده از ظرفیتی که از تجمعات شبانه وجود دارد شرایط را به سمت و سویی ببرند که اراده خود را غالب کنند. صحبت این است که نهاد تصمیم‌گیر و نقش‌آفرین در این مساله مجلس است یا شورای عالی امنیت ملی؟ قدر مسلم مجلس به عنوان نهاد قانون‌گذاری که NPT را به تصویب رسانده به طور قانونی می‌تواند آن را از دستور کار خارج کند و با مصوبه‌ای رای به خروج از آن دهد. البته از سوی دیگر شعام می‌تواند با توجه به شرح وظایفی که دارد، مسیر خود را برود و تصمیم بگیرد. اما نکته اینجا است که آیا این نگاه همه مجلس است یا صرفا بخشی از مجلس پیگیر این موضوع هستند؟ آنچه مسلم است بهارستان نشینان به طور کلی نسبت به این مساله اجماع ندارند و به همین جهت نیز این مساله هنوز در دستور کار قرار نگرفته است. اما همانطور که گفته شد به لحاظ قانونی نمایندگان می‌توانند در این مساله اعمال اختیار کنند. دقیقا مانند ماجرای قانون اقدام راهبردی که در مجلس تصویب و در شورای نگهبان به تایید رسید و دولت وقت را مکلف به اجرای آن کرد و عملا جلوی احیای برجام را گرفت. لذا اهمیت موضوع مبتنی بر شرایط کشور بسیار بیشتر از اعمال اختیار مجلس است. عقلای قوم می‌دانند که خروج از NPT نه تنها سودی برای کشور ندارد بلکه با مضراتی نیز همراه است. همانطور که قانون اقدام راهبردی جلوی احیای برجام را گرفت و آن زمان بسیاری از فرصت‌ها بدین واسطه از دست رفت. لذا این امید وجود دارد که عقلای بهارستان این مساله مهم را درک کنند و اجازه رفتن مجلس به سمت خروج از NPT را ندهند.

جنگ مجدد؛ خروج از NPT

دبیر کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس در خصوص توقف اجرای NPT در مجلس اظهار داشت: این قضیه مربوط به بحث قانون راهبردی است که در مجلس یازدهم و دوازدهم تصویب شد. در آنجا هیچ صحبتی از خروج از NPT مطرح نشده، در قانون راهبردی فقط بحث جمع‌آوری دوربین‌ها، ممنوعیت ورود بازرسان و نظارت‌هایی که قبلاً توسط سازمان انرژی اتمی اعمال می‌شد، مطرح است. جماران نوشت؛ یعقوب رضازاده، گفت: بعد از اتفاقاتی که در کشور افتاد، قانون راهبردی تصویب شد و در همان زمان، بازرسان آژانس انرژی اتمی از کشور اخراج شدند، دوربین‌ها جمع‌آوری شدند و بازدید از مراکز هسته‌ای هم کلاً ممنوع شد. اما این به معنای خروج از NPT نیست. در هر صورت کشورهایی که عضو سازمان انرژی اتمی هستند، موظف به رعایت قوانین و مقرراتی هستند که در سازمان بین‌المللی انرژی اتمی تصویب می‌شود. وی همچنین تصریح کرد: قانون اقدام راهبردی موقتاً به خاطر عملیات دور از قانون، خارج از عرف و اقدامات خارج از چارچوب آقای گروسی بود، ایشان به عنوان فردی که می‌توان گفت عامل جاسوسی صهیونیست‌ها و امپریالیست‌ها بوده فعلاً ورود او به ایران ممنوع شده است. همچنین فعلاً ورود بازرسین آژانس ممنوع شده، بازدید ممنوع شده، دوربین‌ها جمع‌آوری شده‌اند و هیچ‌گونه نظارت و کنترلی وجود ندارد. عضو هیات رئیسه کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس افزود: ولی قطعاً اگر بخواهند مجدداً عملیات جنایت‌آمیزی علیه کشور ما انجام دهند، این نظر وجود دارد که از NPT خارج شویم و این اتفاق خواهد افتاد. این هم از اختیارات مجلس است، به شرطی که پس از تصویب نمایندگان مجلس، به تصویب شورای نگهبان هم از نظر عرف، شرع و قانون اساسی برسد. اگر آنجا هم تصویب شود، برای اجرا به دولت ابلاغ خواهد شد. رضازاده در این خصوص که خروج از NPT به نظر شورای عالی امنیت ملی هم برسد اما قانون خروج از NPT بر عهده مجلس است و تصویب آن از نظر عرفی، شرعی و قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان است.

«آرمان ملی» از حمله به غیرنظامیان یمن گزارش می‌دهد

کودکان؛ قربانیان فراموش‌شده جنگ

آرمان ملی- عماد موحد: در طول سال‌های گذشته و در دوره‌هایی که حملات عربستان به یمن اوج می‌گیرد، همواره تصاویر تلخ و تکان‌دهنده‌ای از رنج کودکان و غیرنظامیان یمن مخابره شده است. نه تنها عربستان سعودی که کشورهای حامی یا نزدیک به عربستان در مقابل مخابره این تصاویر کوچکترین واکنشی نشان نداده‌اند. گویی از نظر آنها کودکان و زنان یمنی هم دشمن محسوب می‌شوند. عربستان سعودی که به واسطه توان رزمی انصارا... در تنگنا قرار گرفته، بر خلاف قواعد شناخته شده بین‌المللی به مناطق غیر نظامی یمن حمله کرده است. الجزیره گزارش داده است که انیس الاصبحی، سخنگوی وزارت بهداشت وابسته به انصارا... شمار قربانیان حمله هوایی به روستای الشریه در منطقه بنی حشیش را ۳۳ کشته، از جمله ۱۳ کودک و ۸ زن و ۳۹ مجروح اعلام کرده است. به گفته او خانه‌ها، جاده‌ها و نیروهای امدادی هدف قرار گرفته‌اند. تلویزیون العربی همین واقعه را با عنوان «تشدید مستمر در یمن؛ ۳۳ کشته و ۳۹ زخمی در حملات هوایی به شرق صنعاء» پوشش داد و به گزارش‌های خبرگزاری سبأ و شبکه المسیره درباره تخریب خانه‌های مسکونی و انتقال مجروحان از جمله کودکان، به بیمارستان اشاره کرد.

موضع‌گیری انصارا...

نیروهای انصارا... در واکنش به حملات عربستان به مناطق غیرنظامی به عمق خاک عربستان حمله کردند. سخنگوی انصارا... اعلام کرد چهار عملیات موشکی و پهپادی در خاک عربستان انجام شده است. سرتیپ یحیی سریع در بیانیه‌ای اعلام کرد چهار عملیات نظامی با استفاده از موشک‌های بالستیک، موشک‌های کروز و پهپادها علیه اهدافی در عمق خاک عربستان سعودی انجام داده‌اند. بر اساس این بیانیه، عملیات نخست اهدافی از جمله فرودگاه بین‌المللی خالد، مخازن نفتی شرکت آرامکو و مرکز مالی در ریاض را هدف قرار داده است. این حملات با اصابت مستقیم همراه بوده و خسارات گسترده‌ای به اهداف مورد نظر وارد کرده است. طبق بیانیه صادره ارتش یمن، در عملیات دوم، شرکت آرامکو در منطقه بقیق هدف قرار گرفت، این حمله موجب وقوع آتش‌سوزی در محل شده است. در عملیات سوم، تجمعات نیروهای وابسته به عربستان در شرق استان جوف و منطقه مدغل در استان مأرب هدف حمله قرار گرفتند و در عملیات چهارم تجمعات نیروهای وابسته به عربستان در منطقه المضاربه، در استان لحج، هدف قرار گرفت. نیروهای مسلح یمن اعلام کردند این حمله نیز به کشته و زخمی شدن شمار زیادی از نیروها منجر شده است. نیروهای مسلح یمن در پایان این بیانیه اعلام کردند عملیات نظامی علیه اهدافی در عمق خاک عربستان را تا زمان بازدارندگی در برابر تجاوز عربستان و توقف حملات و پایان محاصره یمن، ادامه خواهند داد. در این بیانیه همچنین بر ادامه حملات به تجمعات نیروهای وابسته به عربستان و افسران این کشور تأکید شده است.

واکنش رسانه‌ها

در حالی که عربستان سعودی آغازکننده دور جدید حمله‌های اخیر بوده، رسانه‌های همسو یا نزدیک به عربستان در پوشش تحولات اخیر، حملات انصارالله به خاک عربستان را با برجستگی بیشتری بازتاب داده‌اند؛ در مقابل حملات هوایی ائتلاف به مناطق غیرنظامی یمن یا کمتر مورد توجه قرار گرفته یا عمدتاً در قالب نقل ادعاهای طرف یمنی و با تأکید بر نبود امکان راستی‌آزمایی مستقل منتشر شده است. در رسانه‌هایی مانند عرب نیوز و ایندیپندنت عربی حملات انصارا... به عنوان تهدید علیه امنیت عربستان، زیرساخت‌های غیرنظامی و ثبات اقتصادی منطقه بازنمایی می‌شود. برای نمونه، عرب نیوز در گزارش خود از رهگیری موشک‌ها و پهپادهای انصارا... در مسیر ریاض، مناطق جنوبی و شرقی عربستان خبر داد. این رسانه همچنین از اختلال در فعالیت فرودگاه‌ها و تهدید تأسیسات انرژی سخن گفته است. الجزیره تلاش کرده است واکنش انصارا... را در کنار تحولات میدانی یمن و حملات ائتلاف سعودی به مواضع حوثی‌ها قرار دهد. در گزارش این شبکه درباره آسیب دیدن ساختمان آرامکوی ریاض، هم از رهگیری موشک‌ها و پهپادهای انصارا... خبر می‌دهد و هم به حملات هوایی ائتلاف به مناطق اطراف صنعا و تلفات غیرنظامیان می‌پردازد. با این حال به نظر می‌رسد منطق مقاومت انصارا... در مقابل سعودی‌ها برای بخش هایی از افکار عمومی جهان عرب کاملا روشن است. به این دلیل که رسانه‌ای مانند تلویزیون العربی منطق پاسخ انصارا... را برجسته کرده است. این رسانه در گزارش خود از رهگیری پنج موشک در مسیر ریاض و مناطق جنوبی و شرقی عربستان خبر داده، اما بخش مهم‌تر گزارش، بازتاب تهدید به ادامه حملات است. این شبکه به نقل از یحیی سریع، سخنگوی انصارا... نوشته که این گروه قصد دارد معادله «محاصره در برابر محاصره و تشدید در برابر تشدید» را دنبال کند.

واکنش ایران

ایران که پیوسته بر لزوم گفت‌وگو بین طرف‌های درگیر تاکید کرده، نسبت به حمله عربستان به مناطق غیرنظامی بی‌تفاوت نمانده و در محکومیت این عمل بیانیه‌ای صادر کرده است. وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در بیانیه‌ای اعلام کرد که ما بر موضع اصولی ایران در محکومیت نقض حاکمیت ملی و تمامیت سرزمینی یمن تأکید می‌کنم و معتقدیم تداوم تجاوز به حاکمیت ملی و تمامیت سرزمینی یمن، و محاصره اقتصادی و هوایی این کشور، مغایر با حقوق بین‌الملل و آموزه‌های اسلامی است. متن بیانیه وزارت امور خارجه ایران به شرح زیر است؛ وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران بر موضع اصولی ایران در محکومیت نقض حاکمیت ملی و تمامیت سرزمینی یمن تأکید می‌کند. تداوم تجاوز به حاکمیت ملی و تمامیت سرزمینی یمن، و محاصره اقتصادی و هوایی این کشور، مغایر با حقوق بین‌الملل و آموزه‌های اسلامی است. وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی، به طور خاص حملات هوایی به زیرساخت‌های مدنی و مناطق غیرنظامی، از جمله حملات هوایی مورخ ۱۵ آبان (۶ نوامبر) به بازار عمومی الحضاره در منطقه الوزاعیه استان تعز یمن که منجر به شهادت ۳۳ یمنی بی‌گناه از جمله ۱۳ کودک معصوم و مجروح شدن ده‌ها نفر دیگر شد، همچنین حملات هوایی به روستای الشریه در شهرستان بنی حشیش در شرق استان صنعا که منجر به شهادت ۳۳ نفر از جمله چندین کودک و زن گردید و نیز هدف قرار دادن اعضای تیم رسانه‌ای شبکه المسیره یمن در حین فعالیت خبری، را شدیداً محکوم می‌کند. این حملات نه تنها آشکارا خلاف بند ۴ ماده ۲ منشور سازمان ملل است بلکه نقض آشکار اصول بنیادین حقوق بشردوستانه و مصداق جنایت جنگی است. جمهوری اسلامی ایران خاطرنشان می‌کند که درگیری میان عربستان و یمن باید هرچه سریع‌تر با گفت‌وگوی بین طرفین بر مبنای نقشه راه تفاهم شده بین آنها پایان یابد و لازمه این امر توقف فوری حملات نظامی، پایان کامل محاصره و احترام به حق تعیین سرنوشت مردم یمن است.

گزارش

صدای اصولگرایان هم درآمد

«بیانیه می‌خواند و سرداران سپاه و فرماندهان ارتش را مخاطب قرار می‌دهد و از آنها می‌خواهد که عقلانیت نظامی و علمی خود را برای استقلال ایران به کار بگیرند. از طوفان شن طبس می‌گوید و آب‌های دریای نیل که فرعونیان را بلعیده است». خبرآنلاین نوشت؛ قرائت بیانیه به پایان می‌رسد؛ سپس شعار سر می‌دهند: «سپاه پاسداران، تهدید جان آقا، حاشا به غیرت ما»؛ «برادر ارتشی، تهدید جان آقا، حاشا به غیرت ما». این‌ها بخشی از تجمع زنان کفن‌پوشی است که مقابل ستادکل فرماندهی سپاه پاسداران رفتند و این بار فرماندهان نظامی را مخاطب شعارهای خود قرار دادند. گروهی که پیش‌تر نیز در رواق کشوردوست، در نزدیکی مقتل رهبر شهید، علیه مسئولان کشور شعار سر داده بودند و باعث تعطیلی آن رواق شده بودند. آنها سپس در رواق دارالذکر حرم رضوی نیز همان اقدام را تکرار کردند.

گروهی به نام «طوعه»

نام گروهشان «طوعه» است و در کانال پیام‌رسان ایتا، خود را این‌گونه معرفی کرده‌اند: «جمعی از خواهران شهدای مشهدالرضا(ع)، در یک مجموعه مطالعاتی-مطالباتی گرد هم آمدیم». این کانال ۳ هزار و ۲۰۰ دنبال‌کننده دارد، اما از پنجشنبه ۲۸ خرداد ۱۴۰۵، پس از انتشار تصاویری از تجمعات روز ششم خود مقابل وزارت امور خارجه، دیگر فعالیتی در آن انجام نشده است. همچنین اعضای رسمی این گروه شناخته‌شده نیستند، اما در برخی موارد، خواهران شهید کاوه و شهید صیاد شیرازی از مواضع آنان حمایت کردند و از تذکر دادستانی به اعضای این گروه درباره انتقاد و گلایه کردند. از دیگر نکات قابل توجه درباره این گروه، نامشخص بودن منابع مالی آن و هویت فردی است که رهبری گروه را بر عهده دارد. اما آنچه واضح است، استفاده اعضای گروه طوعه از کفن برای بیان اعتراضشان است؛ اقدامی که در تاریخ مبارزات سیاسی مسبوق به سابقه بوده و به این معناست که معترضان برای دفاع از حقوق خود حاضرند جانشان را فدا کنند.

پیشینه تاریخی طوعه

نامی که این گروه برای خود انتخاب کرده، پیشینه‌ای تاریخی در روایت‌های مذهبی دارد. طوعه زنی از اهالی کوفه است که در واپسین ساعات حضور مسلم بن عقیل در این شهر، به او پناه می‌دهد. مسلم، سفیر امام حسین(ع)، پس از آنکه همراهانش پراکنده می‌شوند و او در کوچه‌های شهر تنها می‌ماند، به خانه طوعه می‌رسد؛ زنی که ابتدا به او آب می‌دهد و پس از اطلاع از هویت او، به مسلم پناه می‌دهد. طوعه از کنیزان اشعث ابن قیس بوده که پس از آزادی، اسید حضری با او ازدواج کرد و بلال، ثمره این ازدواج بود. در برخی روایت‌ها، طوعه ایرانی‌تبار و از قبیله بنی‌الحمرا معرفی شده و از هم‌پیمانان قبیله بنی عبدالقیس دانسته شده است. حال اگرچه در حافظه مذهبی، نام طوعه بیش از هر چیز با لحظه پناه‌دادن به مسلم بن عقیل و وفاداری به او شناخته می‌شود، اما لو رفتن مسلم بن عقیل توسط بلال بخشی از این داستان تلخ زندگی طوعه است. البته نمی‌توان بدون دسترسی به اطلاعات مربوط به علت این نام‌گذاری از سوی اعضای بنیان‌گذار گروه، درباره آن قضاوت کرد، اما استفاده از چنین نامی در یک جریان مذهبی و سیاسی، دست‌کم نشان می‌دهد که این گروه برای معرفی خود از یک نام تاریخی بهره گرفته است.

انتقاد از فرماندهان!

مرور فعالیت‌های این زنان کفن‌پوش گروه طوعه نشان می‌دهد که مخالفت با مذاکره و هرگونه توافق با آمریکا، یکی از محورهای اصلی مواضع آن‌هاست. آنها در تجمعات خود پلاکاردهایی با مضامین اعتراضی چون «تا آخرین قطره خون، بیعت با یزیدیان زمان هرگز!» در دست می‌گیرند و شعارهایی علیه مسئولان و اعضای تیم مذاکره‌کننده با آمریکا سر می‌دهند. در برخی موارد، اعتراض آنها از مخالفت با اصل مذاکره فراتر رفته و به انتقاد مستقیم از مسئولان دولت و نظام رسیده است. آنها یک روز علیه پسر مسعود پزشکیان لعنت فرستادند و خواهان برکناری رئیس جمهور شدند و روز دیگر، محمدباقر قالیباف، عباس عراقچی، عبدالناصر همتی و دیگر اعضای دولت را هدف شعارها و اعتراضات خود قرار دادند. امروز نیز نیروهای مسلح کشور را مخاطب قرار دادند. اقدامی که با واکنش‌های تندی از سوی طیف سیاسی اصولگرا همراه شده است و برخی با فرقان نامیدن آن‌ها، خواهان برخورد قوه قضائیه شدند. روزنامه خراسان در مطلبی با اشاره به تجمع زنان کفن‌پوش مقابل ستادکل فرماندهی سپاه پاسداران، این اقدام را بی‌منطق و متعلق به دوران پس از جنگ رمضان خواند و نوشت: قوه قضاییه در بررسی هر تخلف، باید دامنه رسیدگی را به رفتار افراد حاضر در تجمع محدود نکند. اگر شواهدی از هدایت یا استفاده ابزاری وجود دارد، سهم طراحان، سازمان‌دهندگان و پشتیبانان احتمالی هم باید روشن شود. چه کسانی این تصور را ساخته و رواج داده‌اند که دفاع از رهبری و کشور، از مسیر متهم‌کردن فرماندهان و مسئولان همان کشور می‌گذرد؟

تقابل با ساختار رسمی؟

در نهایت، آنچه در رفتار گروه طوعه بیش از هر چیز قابل تأمل است، فاصله میان ادعای انتقام و رویکردی است که در عمل دنبال می‌کند. این گروه خود را مدافع رهبری و خون خواه رهبر شهید معرفی می‌کند، اما با سر دادن شعار علیه مسئولان دولت و فرماندهان نظامی، به مواضعی نزدیک می‌شود که می‌تواند انسجام درونی ساختار سیاسی را تضعیف کند. در حالی که حفظ وحدت و انسجام از تأکیدات صریح رهبری در مواجهه با شرایط دشوار کشور بوده است. چگونه می‌توان با ادعای دفاع از رهبری و انتقام خون رهبر شهید انقلاب، رفتارهایی را توجیه کرد که در تعارض با همین تأکید بر حفظ انسجام قرار می‌گیرند؟